

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри
української літератури
Херсонського державного
університету*

ПРИКМЕТИ РЕТРОСПЕКТИВНОГО БАЧЕННЯ В ПОЕЗІЇ ІВАНА КИРИЗЮКА

Український поет у Польщі Іван Петрович Киризюк (народився 1949 року в Крив'ятичах побіля Більська Підляського на Білосточчині) належить до тієї гілки нашого народу, що в рамцях горезвісної операції «Вісла» 1947 р. з благословення сталінського керівництва з СРСР була свавільно відірваною від етнічних пращурівських земель (Лемківщина, Бойківщина, Надсяння, Любачівщина, Білгорайщина, Холмщина, Підляшшя) і кинутою у вир асиміляції. Своім ліричним голосом він чітко вирізняється на тлі самобутніх українських співців цієї країни на помежів'ї ХХ і ХХІ століть (поряд з такими авторами, як Остап Лапський і Яків Гудемчук, Іван Златокудр і Володислав Грабан, Петро Львович і Ольга Петик-Хиляк, Міля Лучак-Горбачек і Стефанія Трохановська, Ірина Рейт і Юрій Гаврилюк, Тадей Карабович і Петро Мурянка, Анна Ландвуйчак і Софія Сачко, Олена Дуць-Файфер і Жєня Жабінська, Юрій Трачук та ін.).

У своєму доробку поет не ігнорує сьогочасності з її разючими ознаками, але домінує в його творах погляд у минуле. Таке ретробачення митця неодноразово фіксувалося критиками та дослідниками, увагою яких письменник не обділений (С.Андрусів, Б.Бойчук, Т.Карабович, Б.Столярчук, І.Трач, В.Яручик та ін.).

За словами Б.Бойчука, цей поет «*одержимий голосами предків із минулого*» [2, с.104]. А відтак серед граней Киризюкової художньої системи

критик називає передовсім *«світ, де минуле стикається з сучасним і долею людини»* [2, с.104]. Улюбленим мотивом співця, стверджує Т.Карабович, залишається *«історія Підляшшя з візантійськими конотаціями, а також церковною духовністю»* [5, с.243]. Він же відзначає: *«Відвага, з якою говорить Іван Киризюк про минуле, дає йому силу і поштовх до майбуття»* [4, с.259]. В.Яручик наголошує, що співець Підляшшя *«праісторію свого краю відносить до часів легендарного Кия і його сестри Либідь, княгині Ольги, князів Володимира та Ярослава»* [22, с.291]. А І.Трач констатує, що джерелом у *«поетичних мандрах»* співця є *«доля предків, рідна мова, фольклор, народні звичаї, природа рідного Підляшшя»* [21, с.476]. З ними всіма суголосний Б.Столярчук, відмічаючи для себе в погляді на І.Киризюка, як *«у його душі нуртується біль за минулим»*, котре *«болить болем»* [20, с.26]. І причиною цього С.Андрусів називає *«екзистенційний статус поета-емігранта – сирітство – на узбіччі буття – без Матері – рідної землі»*, адже *«втрата матері в ранньому дитинстві у дорослому віці провокує у психіці вічного сироти регресію у минуле»* [1, с.100].

У вступному матеріалі «Від редакції», яким відкривається другий том річника «Український літературний провулок» (2002), точно передано основний імпульс, головне джерело творчості учасників-співавторів цього збірника, зокрема й І.Киризюка: *«Пошуки тотожності дуже часто ведуть у слово, і воно стає батьківщиною у стовбурі самотності, або гніздом, сплетеним серед чужини з рідних клаптиків пам'яті про дитинство, яке майже по сей бік життя. Це подорож додому з піднятою головою, із зором, спрямованим в небо, коли слідкуєш за вирієм дикого птаства, що ключем летить десь на Схід. Мандрівка до себе через складні десятиліття, коли вірші писалися до шухляди, а слухачами написаного були чотири стіни, підлога та стеля»* [3, с.5].

Мета нашої статті – окреслити прикмети ретроспективних бачень співця.

Іван Киризиук – це яскравий представник літературних сил українсько-польського порубіжжя, чия творчість являє собою розмаїте й багатомірне явище. Крив’ятичі поряд з Більськом Підляським на Білосточчині – це поетова «столиця», від якої зусібіч розходяться промені його сердечних імпульсів, фіксованих у версифікаційних кардіограмах. Тож творчий процес, який у митця триває вже кілька десятиліть, закорінений насамперед у любові до малої батьківщини як часточки українського етнічного простору.

Іван Киризиук – динамічний модерний співець. Це «людина безустанного неспокою» (Б.Бойчук). Митець пройшов тривалу творчу еволюцію, починаючи від свого поетичного дебюту в 1971 році (говірковий вірш «Наш край», уміщений у білостоцькій газеті Білоруського суспільно-культурного товариства «Ніва») та першої збірки віршів «Моя батьківщина, Підляшшя» (1982) і продовжуючи мистецькими пошуками, що реалізувалися в книгах «Пісні моєї сторони» (1985), «Моїй батьківщині» (1986), «Весна з русалками» (1995), «На дорозі із кирилиці» (1995), «Смак ягоди ожини» (1999), «Кольори життя» (2008) та в численних публікаціях на сторінках річників, журналів, антологій, газет Білорусі, Польщі, Словаччини, США, України («Белавежа», «Вісник Таврійської фундації», «Дзвін», «Дукля», «Золотий гомін», «Лемківщина», «Наш голос», «Наша культура», «Наше слово», «Нива», «Світовид», «Український альманах», «Український календар», «Український літературний провулок» та ін.).

Українські поети здавна ідентифікували себе з вільними й незалежними птахами. Досить згадати хоча б класичні ліризовані одкровення на кшталт «Чому я не сокіл, чому не літаю?» М.Петренка, «Хотіла б я бути соловейком» Дніпрові Чайки чи бачення себе як «непривітаного співця» самотнім гордим лебедем у творчості Я.Щоголева. Подібні чи й досить відмінні поетичні орнітограми репрезентовані співцями різних поколінь і століть (від Шевченкового «вию совою» до «я – провозвісниця гніву безодні, / Білая чайка над морем сумним» Христі Алчевської чи «я – біла птаха, / Та якої іще не було» Олесі Кузьменко). Генетичний зв’язок із цією традицією прочитується

й у самовизначеннях І.Киризяка, до яких додається відчутна патріотична нотка: *«Терпко чую / Як життя минає. / Я, мов пташка польова / Ніде не відлітаю»* («Терпко») [8, с.43]. Мимоволі згадується лірична самохарактеристика нашого краянина – великого драматурга-експресіоніста М.Куліша, подана у верлібровій реконструкції культуролога А.Крата: *«Я / як степова птаха / співатиму»* [19, с.60]. Ідеться про митців різних епох, відмінних генерацій. Один викоханий степами Таврії, інший – полями Підляшшя. Але яка в них духовна спорідненість, жага до вільних ліричних одкровенень.

Як несподівано по-кулішівськи звучить Киризякова настанова з поезії «Чорна занавіса» (цикл «Вірші з Підляшшя»): *«Одслонім / Зі своєї душі фіранку, / Там кирилицею / Виписані псалми / І мудрість предків»* [10, с.34]. У ній відлунює й характерне для експресіоністів бажання якнайповнішого творчого самовираження, і пекучий біль автора «Мини Мазайла» й «Патетичної сонати», викликаний національною катастрофою, розривом родових зв'язків, забуттям пращурівських заповітів.

Пристрасті в душі Киризяка-поета просто киплять. Його ліричний герой на межі зриву од відчуття тих непоправних утрат, що переслідують українську націю. Духовний автопортрет цього співця ніби висвічує психограму української спільноти. Скажімо, у тому ж вірші «Терпко», сповненому щемливих ноток, надривних почуттів стривоженості й глибинної любові, читаємо: *«Здається / Серце розірветься. / Наша істина забута / Догоряє»* [8, с.43].

Такі ж болючі нотки пронизують насичену гіперболізацією поезію «Прочнулась бурєю мова...»: *«Вчорашне / Плаче чирвоною калиною, / Усихає під тесаним зрубом, Душа / З очима візантійської ікони»* [7, с.134].

А проте назагал поезія І.Киризяка плине неквапливою течією. Вона сповнена споглядальності й розлогих філософських розміркувань. Для І.Киризяка *«минуле / не зовсім минуло»*, воно постійно озивається в теперішньому. Колишне стає

сакралізованим світом, з якого поет черпає мотиви, образи, натхнення. Бо там, у минувшині, закладена основа сьогодення. Тож автор іменує свої твори відповідно: «Спомин», «Спогад», «Час», «Пам'ять», «Життя»...

Серед характерних для лірики І.Киризюка мотивів можемо відзначити такі: минулого у зв'язках із сучасністю та прийдешністю; вірності батьківським, дідівським, пращурівським заповітам; неперервності нитки національної пам'яті; тлінності людини і незнищенності народу; історичної долі мешканців Підляшшя в контексті багатомістових українсько-польських взаємин тощо. Звідси й наскрізні образи в поезії співця: часу, життя, смерті, вирію, ріки, берега, мостів, поля, стерні, попелу, порохна, піску... Так, у вірші «Час» виписано символічний образ берега, де *«козирні / Карти життя / Вибілює / Проминання»* [11, с.76], а в мініатюрі «У вирій» подібний мотив реалізовано за допомогою вишуканої метафоризації: *«По широкому полі / Життя м'яка / Золота стерня / Нині пахне / Минулим»* [12, с.78]. У поезії «Спомин» згадка *«білим попелом / Стелиться / На мою щоку»* [13, с.91], а в творі «Бринить» вона нагадує спорохнілу скрипку.

Апеляція до сивої давнини з величними діячами, до державницьких злетів Русі-України сповнює серце письменника гордістю за прадавні витоки: *«У зелених / Біловезьких вершинах / Гойдається дух / Князя Володимира»* [7, с.135], або: *«...Світла слава / Князя Ярослава / На городищах, / У курганах»* [6, с.90].

Поетична ретромандрівка співця в язичницькі часи чи до християнських праджерел орнаментується відповідними штрихами. Тут і сам *«Ілля заспіває громом / В час жнива»*, і *«прадід Юр»* гуляє *«з русалками-принадами / На Йвана на Купала»*, і сиплять *«за упомин / Петро і Павло іменами»*. Оцей органічний зв'язок зі старовиною, світом міфів і легенд уселяє й сподівання на краще, бо як може бути інакше, коли *«три цариці, / Три мадонни / Краю мого / Надія, Віра і Любов / Купаються у Бугові...»* [7, с.136]. А проте *«дикі коні»* рокованості знай руйнують та переривають ідилію, стукотять копитами: *«Чи успієм? / Чи успієм... / Жаль пекучий утопити»* [7, с.136].

У поетичній історіософії І.Киризьюка фіксуються координати втрат і злетів українства, особливо ж мешканців його малої батьківщини: *«Кров моїх предків / Лито, / Безмір пролито / Хто скаже, / За що?»* [12, с.73]. Процес винародовлення розпросторюється в часі й закарбовується в пам'яті віхами – свідченнями непоправних деформацій: *«Нас відкололи / Нас розрубали / Декого перехрестили / Перелицювали / Мов дикого коня / На аркан взяли / У ярмо / Загнали!»* («Рідне») [13, с.91]. Особливо ж разять крізь завісу десятиліть порівняно недавні явища та події, зокрема наслідки репресивної операції «Вісла». У віршованих монологах поета, ліризованих голосіннях його краян, як-от у «Плачі 1947 року», оприявнюється відчуття непоправної біди (*«відібрали / Нам / Нашу землю / Рідні хижи спалили»*), враження пустки від дорогих серцю куточків, де мешкали автохтони-українці, тепер розкидані по світу: *«В горах Карпатах / Наші святі місця / Церкви в руїні / Горе прикрило / Предків могили / Цілує / Зелений барвінок»* [13, с.89].

Зболене питання *«А ми? — що ж ми?!»* в контексті Киризьюкових спогадів про славних предків спонукає не тільки до гірких констатацій (*«А ми мов ті / коні безногі»*), а й до пошуку виходу з трагічного кола, в яке традиційно-роковано потрапляють українці. Відтак для поета характерні інтонації самоствердження, віри в себе і своїх співвітчизників, подолання всілякої кривди.

Справжньою одержимістю й завзяттям І.Киризьюк і як співець, і як активний громадський діяч запалює своїх земляків-читачів: *«Часто / Куються кайдани, / Стараємось рвати / Ми тії пуга / Під предків / Святими образами»* [17, с.73], а ще сіє *«синій льон / Надій за пазуху»* і молиться за краян, *«щоб / Не були рабами!»* [17, с.74]. Та поза такими публіцистичними вкрапленнями І.Киризьюк — надзвичайно чутливий і ніжний лірик, який фіксує проминальність, досить відносну сталість у довколишності: *«втопилась тиша / В келихах / Червоного вина, / Думка / Кольоровим метеликом / Сіла»*, а *«час / Мов човен / Стукнув засовкою / За дверима ночі»*, і день *«розчиняє білі груди»* [8, с.46]. Поет чує, як *«тче вітер на скрипці /*

Музику суму» і як Сяном «спливає / Гомін слави, / Гомін горя», «Тихим / Псалмом візантійським / Дзвенить / Лемків гірка доля» [9, с.8-9]. Автор констатує, що родове коріння «розкльоване», «зневолене», «сполонізоване», а все ж він шукає «наше / Серед німих могил предків / Серед спорохнілої руїни» («Фатум») [13, с.86]. А звідси й пристрасне бажання, щоб сльози краян і їхнє терпіння перемінилися «в каплі сонця / На соняшниках / В рідних селах весною» [10, с.30]. Поетові-гуманістові, співцеві-патріотові хочеться, щоб не повторювалися такі трагедії, як у вірші «Злочин»: «Пробую вивести / Звуком теплої / Нашої молитви / З грудей печаль, що тліє / Від зими сорок шостого року. / На закривавлених черепах / В лісі за Старими Пугалами / Роздавлена перепоченим чоботом / П р а в д а...» [10, с.30].

І ця жахітлива правда «мов жовч стирчить у глотці», «дзеленчить невтихаючим / Плачем вдовиць / Та пекучою сльозою сиріт».

У людині та її долі перехрещуються минулість і теперішнє, а водночас вона така безпорадна перед неминучим старінням «під осінь» і стиранням відбулого: «Слід по Тобі / Накладається на мій спомин, / Слід по Тобі, / Відбитий на стежині / Моїх днів, / Вигорає жар серця...» («Слід») [10, с.22].

Але вихід завжди можна шукати і слід шукати, навіть якщо це принесе чергові рани. Адже людина є творцем своєї долі, стверджує І.Киризиук: «Беру свій час / За руку, / Ступаю / За занавісу пережитого дня. / Я сам один / Тільки зоря в колодязі / Приколює мою пам'ять / До порога, / Ядро болю / Ковзається по губах» («Слід») [10, с.22].

Ліричний герой поета прагне збагнути, «куди помчала / Наша / Неосідлана молодість» («Темніють») і де шукати «ядро / Наших надій» («Заставляє»), споглядає, як за порогом «тліє без диму / Розсипане життя» («Розсипане») і як у «неспокійне море очей» в'їжджає «нове колесо часу» («По стінах»).

З образом минулого, що неминуче відходить, пов'язуються попередні генерації, їх устремління, погляди, заповіти. У художній інтерпретації співця колишнє часто персоніфікується в постатях окремих людей або й цілої громади, що увічнюються в пам'яті як певні символи епохи.

Подих часів, що відійшли разом із тими поколіннями, що в них органічно вписалися, пронизує віршовану мозаїку І.Киризьюка «Крив'ятицький букетик», змонтовану з цілої галереї портретів земляків, що закарбувалися як «люди з характером», як «справжні мудреці» (Петро, що «*на баяні грав / Та псалми Давидові / У повазі, / У задумі, / Односельчанам толкував*»; Степан, який, «*прочитавши Кобзаря / Козаків усатих малював / Про Тараса Бульбу / Свою / Пісеньку, співав*»; Кирило-політик, що «*проти «санації» воював, / Та сільських діток / Яблуками / Зі свого саду / В осені частував*»; Василь – з кубанських козаків, що «*у чорній – / З Кавказу папасі / Гордо голову носив*»; Сергій-анекдотист, який за Другої світової війни «*до Чорного Лісу / Кулі / Та снаряди / Партизанам постачав*»; Данило – «*чоловік бадьорий / З чистою душею*», котрий «*пісень жвавих / Та веселих / Носив повні груди*»). Співцеві залишається тільки посумувати, що не всіх краян він «*спомином обняв. / Тих, що добре знав / Мов букетик троянд білих / Під серце поклав*» [12, с.75]. Той же Петро, тлумач Святого письма, звичайний сільський дядько і філософ прорікає співбесідникові з ліричної присвяти «Односельчанам»: «*Минає все, синок, / Музика життя / Розсипана по струнах / Втіх / Та невдач, / Що день / То тихіше грає*» [14, с.105].

Особливо щемливо звучить у І.Киризьюка тема батьків. А це «*одне із найважливіших тілесних місць у топографії буття, – пише С.Андрусів. – Мати – архетип вічного народження й тривання, солодкої безжурності, раю дитинства, але й розлуки, старіння, відходу – смерті, проминулого, що віддаляється назад, у глибину часу – за завісу буття, тоді як людське «Я» спрямоване вперед, у майбутнє*» [1, с.100].

Тож у поетових візіях «*колиска життя / перецвілим льном / Розсипалась по маминих руках*» на тлі позачасового малюнку-спомину про рідний дім: «*Холодне срібло місяця / Розплилось / Перед порогом / Полотном пам'яті*» («Вертання») [15, с.59], а «*дим / Великим знаком запитання / Над іконою гойдається, / Воск / Прилип до долоні / Як слова батька...*» («Задума») [15, с.57]. Герой-оповідач з вірша «За Крив'ятичами...» (цикл «Ностальгія») веде до водопою коня, «*вигодованого / Батьківським полем*» і читає з його

«спокійного, / Мудрого ока / Нашого роду сумління» [12, с.68-69]. А в поезії *«Каюсь»* (цикл *«Білим по білому»*) підкреслюється нерозривність сув'язі поколінь – син, чия *«душа плаче / Роздзвоняним болем / На весь груди»*, ніби просвітлюється од відчуття дотику залізного хрестика, дарованого ненькою в далекому дитинстві: *«Стало так тепло, / Гомоном тихим / Усміхнулась з ікон / Молодість / Моїх предків»* [14, с.100].

Ліричний герой у віршах І.Киризиюка перебуває в колі, яке означене одвічними пунктирами: дитинство – юність – зрілість – старість. Звісно, кожному випадає свій час життя: комусь довший, комусь коротший. Хтось приходить у цей світ раніше, а хтось пізніше. Але завжди – через світ дитинства. І чим далі відходить від нього людина, тим слабшими стають зв'язки з чимось глибинним, безпосереднім, чистим. Тому *«відкрите віконце / Припорошене / Забуттям / Скалічило / Пальчик / Дитинства»* [13, с.82] (*«Капличка»*).

Веселковий світ, у якому живе малеча, асоціюється для багатьох з образом матері. Через роки й десятиліття озиваються спомини про ці часи, будять докори сумління, змушують зі щемом повертатись у минулі літа: *«Твої очі / Сумні / Ввели мою совість / В затихаючий / Подих / Нашого / Сільського саду»* [13, с.82] (*«Стоїмо»*). Постаті сина і матері здаються монументальними і водночас такими беззахисними перед плином неблаганного *«часу життя»* з його реаліями (розлуки, хворощі, смерть): *«Стоїмо / Кожен окремо / На своєму / Боці життя / Мов лелека / На одній / Нозі»* [13, с.82].

Спогадові завії вільно переміщаються в І.Киризиюка з вірша у вірш, то трансформуючись у краплини дощу пам'яті, то пересипаючи *«пісок прошлого»*. Зазирання у минуле нагадує безупинний млин: *«Спомин / Спомин / Спомин кружить / Мов вітряка / Весінні крильця / У мойому / Веселому лузі / З очеретом дитинства»* (*«Сповите»*)[11, с.73].

І.Киризиюк пишається своїми пращурами, які здавна заселяли мальовниче Підляшшя. Цей пієтет і любов сплітаються в ліричній формулі з поезії

«Пливе» (цикл «Дівчина ночі»): *«Три ріки / Роду нашого / Буг, / Нарва / І Сян / Колишуть моє серце»* [16, с.54].

Вірші-ретроспекції І.Киризьюка помережані афористичними висловами, в яких чуємо мудрість того люду, серед якого зростав автор: *«Мов розчина / Воскресає / Батьківщина!»* [6, с.89]; *«Народ / Ніколи не вмре / З плуга і верстата / Творить своє / Буде завзято»* [6, с.89]; *«Над Бугом / Над Сяном станеш, / У слові Русь! / Своє пізнаєш»* [6, с.90]; *«Недоспіваною піснею / Кличе / Батьківське поле»* [10, с.25-26]; *«Спів / Перепелиць / Сповіщає / Час Вирію»* [10, с.28]; *«Світ поскладаний / В валізі життя / Мов листи / Календаря»* [10, с.28]; *«Минулого літа / Ніхто з нас не догонить»* [12, с.62]; *«Поміж / Фактом / А нереальністю / Піднятись годиться / З колін»* [13, с.86]; *«Меле безпощадно / Часу колесо»* [14, с.98] та ін.

Поет щиро вірить у те, що на Підляшші можуть відбутись позитивні зміни для українства. В інтерв'ю, даному Андрієві Єскатеринчуку, І.Киризьюк зізнається: *«Я думаю і хотів би, щоб наш етнос, наша мова, наша культура пробудилися. Може, не в такій формі, як у ХІХ столітті чи першій половині ХХ-го, але у формі сучасній, модерній, і то є роль до відігнання для молодих людей, для нашої молоді інтелігенції»* [18, с.116].

Письменник Іван Киризьюк з гідністю несе свій хрест співця. Його поетичні ретроспекції спрямовані на сучасність – таку химерну й непередбачувану. Ці тексти попри їх мистецьку грацію володіють потужною сугестивною силою, пробуджуючи в українцях відчуття своєї значимості й вартісності.

Література

1. Андрусів Стефанія. Комплекс емігрантства: інобуття в культурі / Стефанія Андрусів // Український літературний провулок.- [Білосток]: РYМАТ, 2001.- Т.1.- С.98-103.
2. Бойчук Богдан. Джерела та грані поетичного світу Івана Киризьюка / Богдан Бойчук // Український літературний провулок.- [Білосток]: РYМАТ, 2001.- Т.1.- С.104-105.
3. Від редакції // Український літературний провулок.- [Білосток]–Криниця–Перемишль–Холм–Більськ Підляський, 2002.- Т.2.- С.5.

4. Карабович Тадей. Поетична замисленість Івана Киризяка у збірці «Весна з русалками» / Тадей Карабович // Український літературний провулок.- Люблін, 2005.- Т.5.- С.258-263.
5. Карабович Тадей. Присутність чи відсутність в українській літературі / Тадей Карабович // Український літературний провулок.- Люблін, 2012.- Т.12.- С.226-256.
6. Киризяк Іван. Вибране з пам'ятникового записника. Вірші / Іван Киризяк // Український літературний провулок.- Люблін, 2007.- Т.7.- С.80-91.
7. Киризяк Іван. Вірші / Іван Киризяк // Золотий гомін: Українська поезія світу / Упоряд. А.К.Мойсеєнко.- К.: Голов. спеціаліз. ред. літ. мовами нац. меншин України, 1997.- С.133-136.
8. Киризяк Іван. Вірші / Іван Киризяк // Український літературний провулок.- [Білосток]: PRYMAT, 2001.- Т.1.- С.43-46.
9. Киризяк Іван. Вірші / Іван Киризяк // Український літературний провулок.- [Білосток] – Криниця – Перемишль – Холм – Більськ Підляський, 2002.- Т.2.-С.7-10.
- 10.Киризяк Іван. Вірші з Підляшшя / Іван Киризяк // Український літературний провулок.- Люблін, 2003.- Т.3.- С.21-37.
- 11.Киризяк Іван. З циклу «Осілля музика»: Вірші / Іван Киризяк // Український літературний провулок.- Люблін, 2011.- Т.11.- С.63-77.
- 12.Киризяк Іван. З циклу «Розставання»: Вірші / Іван Киризяк // Український літературний провулок.- Люблін, 2010.- Т.10.- С.61-80.
- 13.Киризяк Іван. З циклу «Час життя»: Вірші / Іван Киризяк // Український літературний провулок.- Люблін, 2012.- Т.12.- С.82-96.
- 14.Киризяк Іван. Кому суджено, світити тобі вночі: Вірші / Іван Киризяк // Український літературний провулок.- Люблін, 2006.- Т.6.- С.93-106.
- 15.Киризяк Іван. Крив'ятицька широчінь: Вірші / Іван Киризяк // Український літературний провулок.- Люблін, 2009.- Т.9.- С.57-61.
- 16.Киризяк Іван. Підляські прокоси: Вірші / Іван Киризяк // Український літературний провулок.- Люблін, 2005.- Т.5.- С.47-60.
- 17.Киризяк Іван. Твоє ім'я знає тільки вітер: Вірші / Іван Киризяк // Український літературний провулок.- Люблін, 2004.- Т.4.- С.68-79.
- 18.Киризяк Іван. «У нас на Підляшші живе українське слово...» / Іван Киризяк // Український літературний провулок.- Люблін, 2006.- Т.6.- С.107-116.
19. Крат Анатолій. Епістолярна спадщина М.Г.Куліша: Спроба культурологічної розвідки / Анатолій Крат // Степ: Літературно-художній альманах творчих спілок Херсонщини.- 1992.- № 2.- С.44-62.
- 20.Столярчук Богдан. Не наполохай ранню тишу: Рецензії / Богдан Столярчук.- Рівне-Люблін, 2007.- 39 с.
- 21.Трач Ігор. Драматизм епохи – через призму душі: Сучасна українська поезія на європейському континенті поза межами

- України (кінець 80-х – початок 90-х рр.) / Ігор Трач // Золотий гомін: Українська поезія світу / Упоряд. А.К.Мойсеєнко.- К.: Голов. спеціаліз. ред. літ. мовами нац. меншин України, 1997.- С.133-136.
- 22.Яручик Віктор. Роль творчості Івана Киризиюка у поезії Північного Підляшшя / Віктор Яручик // Український літературний провулок.- Люблін, 2004.- Т.4.- С.289-294.

Анотація

І.Немченко. Прикмети ретроспективного бачення в поезії Івана Киризиюка

Статтю присвячено характерним особливостям ретроспективних візій у ліричній творчості українського письменника з Польщі Івана Киризиюка. Приділяється увага основним мотивам та наскрізним образам поетових мініатюр, тематично пов'язаних із художньою інтерпретацією подій та явищ минулого.

Ключові слова: Іван Киризиюк, творчий процес, ретроспекція, мотив, образ, ліричний герой, портрет, художня інтерпретація.

Аннотация

И.Немченко. Особенности ретроспективного видения в лирике Ивана Киризиюка

Статья рассматривает характерные особенности ретроспективного видения в лирическом творчестве украинского писателя из Польши Ивана Киризиюка. Акцентируется внимание на ведущих мотивах и основных образах миниатюр поэта, тематически связанных с художественной интерпретацией событий и явлений прошлого.

Ключевые слова: Иван Киризиюк, творческий процесс, ретроспекция, мотив, образ, лирический герой, портрет, художественная интерпретация.

Summary

I.Nemchenko. The peculiarities of retrospective visions of Ivan Kyryzuk's lyric

The article concentrates on the specific features of retrospective visions of the lyrical creative works of the Ukrainian writer from Poland Ivan Kyryzuk. The author of the article marks the basic motives and main images in poet's miniatures, connected with an artistic interpretation of events and phenomenon of the past.

Key words: Ivan Kyryzuk, creative process, retrospection, genre peculiarity, motives, image, the lyric character, portrait, biography, world perception, artistic interpretation.

Немченко І.В. Прикмети ретроспективних візій у поезії Івана Киризяка // Південний архів: Філол. науки: Зб. наук. праць.- Вип. LX.- Херсон: ХДУ, 2014.- С.76-82.